

Déli Hírlap

TERKESETSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Timisoara-Belváros,
Szentgyörgy-tér 4. szám. • Telefon este 9 óráig 1-51, ason-
18. vagy 2-82. szám. • ELŐFIZETÉSI ÁRAK KÖLFÖLDÖN:
hónokint 110 Lel, negyedévre 330 Lel, félévre 600 Lel
egész évre 1200 Lel vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK TEMESVÁROTT ÉS VIDÉKEN SZER-
BESÍTÉSSEL: havonkint 50 Lel, negyedévre 140 Lel, félévre
280 Lel, egész évre 560 Lel. • Köztisztviselők, valamint
állami nyugdíjasok részére: havonkint 60 Lel, egy negyed-
évre 180 Lel, egy félévre 350 Lel és egy egész évre 700 Lel

I. ÉVFOLYAM / 163. SZÁM.

TIMISOARA, 1930 JULIUS 20, VASÁRNAP

ÁRA 4 LEI, BUKARESTBEN LEI 5

Ravasz kis cikkek

elennek meg időnként hol egyik, hol másik lapban, amelyek azt igyekeznek elhitetni a naiv adófizető polgárral, hogy az egyedül üdvözítő út a temesvári Elgiba nevezetű társaság üzletein keresztül vezet a szebb és boldogabb jövőhöz. A cikkek sugalmazása nyilvánvaló és a nyomokban robbanó ködbombák olyan sűrű homályba igyekeznek borítani az egész ügyet, hogy a szemlélő előtt elvész a lényeg. Az Elgiba a Bánság villamosításának koncesszióját vásárolta meg egy másik társaságtól és most szalad a pénze is a remélt nyereség után. Ehez joga van, sőt rossz üzletemberek lennének a vezetők, ha nem így tennének. Ezt nem is kifogásolja senki és ha az Elgiba villannyal akarja ellátni a falvakat és azokkal meg is tud egyezni, ám tegye. Az azonban legalább is furcsa, hogy ezt a temesvári villamosmű megszerzésével akarja elérni. Elérni minden áron. És elérni minél előbb. Ezért tulajdonítják azt a bizonyos törvényjavaslatot, mely az ideiglenes kinevezett községi és városi bizottságok hatáskörét ki akarta terjeszteni az összes, a választott nagytanács hatáskörébe utalt ügyekre, nem minden ok nélkül az Elgiba rejtélyes bukaresti összeköttetéseinek. A javaslat tendenciája azonban annyira átlátszó volt, hogy azt a kormány kénytelen volt visszavonni. Az Elgiba azonban nem nyugszik. A parlamenti ülészak berekesztése előtt a kormány megjelentette a hivatalos lapban az energiatörvényt, amelynek egyik paragrafusát ez a villamosítási társaság úgy igyekszik magyarázni, hogy most már nincsen szüksége a város közönségének hozzájárulására, mert a miniszter egyszerűen kötelezheti a várost villamosközpontjának átengedésére. Hogy miért ere-

geti ezeket a kísérleti ballonokat az Elgiba, nyilvánvaló. Ijesztési célokat szolgálnak, hogy ime már nem kell a város közönségének beleegyezése, mert ha a nagytanács okoskodni talál, úgy a miniszter egyszerűen konfiskálja a villamosműben heverő számtalan milliót reprezentáló városi vagyont és annak adja,

akinek akarja. Ebben az esetben természetesen az Elgibanak. Hát mi úgy véljük, hogy ebbe minden törvénytörés és paragrafuscsavarítás ellenére is beleszólása lesz Temesvár város közönségének. Ha az ajánlat tényleg kedvező, úgy bizonyára nem lesz akadálya az elfogadásnak. Ha azonban csak hátrányt je-

lent a mostani állapottal szemben, úgy a város meg fogja védeni a közönség jogait minden praktikával szemben. Hogy pedig valamilyen praktika folyik az ügyben, bizonyítják azok a ravasz kis cikkek, melyek az Elgiba sugalmazására hol itt, hol ott bukkannak fel egyes lapok hasábjain.

A kisebbségi kérdés megoldása:

A rosszul begombolt mellényt ki kell egészen gombolni és újra begombolni

A kisebbségek helyzetére életbevágóan döntő jelentőségű nyilatkozatok hangzottak el tegnap az interparlamentáris unió londoni ülése során. Stuber dr., a svájci szövetségi bizottság elnöke terjesztette be a kisebbségi kérdéssel foglalkozó előadói jelentését és szabatos előadásban reámutatott arra, hogy a kisebbségi problémát két lényeges elv jellemzi.

Az egyik a kisebbségekkel rendelkező államok szuverenitásához való ragaszkodás, a másik pedig az emberi jog, amelynek egyformán való kiterjesztését a kisebbségek önmaguknak is kéri.

Részletes jelentésében utalt arra hogy a kisebbségek védelme tulajdonképpen a Népszövetség feladata volna, de mivel a Népszövetség nem rendelkezik megfelelő szankciókkal, ezért csak az olyan ügyekbe avatkozik bele tanácsadóként, vagy közvetítő gyanánt, amelyekre felkérlik. Mindaddig, amíg a Népszövetség nem lesz az államok felett álló szervezet, igen nehéz lesz a kisebbségi kérdést megoldani. Különösen nagy a veszély azon kisebbségek-nél, amelyeket az anyaországtól elszakítva más, megnagyobbodott országhoz csatoltak.

Az irredentizmus nem vezet ugyan célhoz, de nem éri el a célt az az elv sem, amely szerint a kisebbségeknek a többségbe kell beleolvadni.

A probléma megoldása csak azon az alapon történhetik meg, hogy a kisebbségeket ne tekintsék ellenségeknek, a többség viszont a nemzeti állami kisebbségi szerződéseinek pontos betartására, a kisebbségek kulturális szabadságának és teljes egyenranguságának megóvására igyekezzenek.

A vita során elsőnek Szüllő Géza dr. csehszlovákiai magyar képviselő szólalt fel és méltatta Stuber előadó érveléseit. Utalt ezután arra, hogy harminc éve foglalkozik a kisebbségi problémával mint az interparlamentáris unió tagja és mint állandóan országgyűlési képviselő. A qui bene distinet, bene docet elvből kiindulva, a kisebbségi probléma pszichológiai momentumait magyarázva kétféle kisebbséget kell felismerni.

Az egyik az állandó kisebbség a másik a nemzeti államtól elszakított kisebbség. Az utóbbinak sorsa keserves.

Reámutat arra, hogy a nemzetek fejlődése egyenlő az ember fejlődésével és amint a gyermek, úgy a fiatal nép is reászorul más támogatására. De a férfiúra és a nemzetekre egyaránt megszégyenítő a gyámkodás és azok, akik a nemzeti állam lakosságát kisebbséggé degradálják, bünt követnek el a jogika és természet törvényei ellen. Történelmi példákat hozva fel reámutat arra, hogy a lelki sebek csak akkor gyógyulnak meg, ha elmúlt

az ok is, amely a sebeket okozta. A lengyelek az osztrák fenhatóság alatt jó módban éltek, jobb módban, mint azelőtt és mégis szerencsétlenek voltak.

A becsületes ember ugyanis inkább nyomorog, mintsem hogy rabszolgaságban, jólétben duzlakodjék.

A demokrácia viseltetik a legtöbb megértéssel a szabadság iránt, a demokráciát azonban mindenkire ki kell terjeszteni. A demokrácia nem tesz különbséget kicsinyek és nagyok között, mert arra az álláspontra helyezkedik, hogy a jogszerepesség olyan erkölcsi erő, amely független minden fizikai hatalomtól. Ezek alapján kijelenti, hogy hiába keresik a kisebbségi kérdés megoldását, amíg ezen elvet nem tartják szem előtt. Deák Ferenc példázatát citálja, amelyet 1866-ban a kiváló bölcs államférfiu Ferenc Józsefnek mondott:

— Ha mellényünket rosszul gomboltuk be, — mondotta akkor Deák Ferenc, — hiábavaló a gombokat rendezgetni, legegyszerűbb a mellényt kigombolni és újra begombolni, mert másképpen a gombok örökre összekeveredve maradnak.

Sajnos ugyanez az eset áll fenn a kisebbségekre is — fejezte be Szüllő Géza szavait — és erre innen hívom fel a világ figyelmét. Szüllő beszéde nagy hatást keltett.

250 lei 1 m² **PARKETT 150** lei 1 m² **KRAUSER-nál**
elsőrangú **TÖLGY** TELJESEN SZÁRAZ **BÜKK** Temesvár IV. Telefon 18-46

A temesvári rendőrség három főtisztviselője két év előtti tűz ügyében nyomoz Zsombolyán

A zsombolyai főutcán három férfi jött a pályaudvar felől és Weber József fűszerüzlete előtt állott meg. Zsombolyán minden idegent egy csomó kíváncsi szem figyel. Weber József szomszédjai is összefutottak és egymásnak mondogatták:

— Itt vannak a hipnotizálók!

A jó emberek ugyanis azt hitték, hogy Weber József, miután tavaly egy hipnotizáló nem tudott világosságot deríteni cipőpasztagyárának leégése dolgában, most hárommal próbálkozik meg. A három férfi bement az üzletbe, mert tényleg a tűz ügyében jöttek, de nem hipnotizálók.

Az egyik Gutu Athanász rendőrigazgató, a temesvári bünyügyi osztály vezetője, a másik Plank Frigyes detektívőnök, a harmadik pedig Sunea György detektívvesportvezető.

Mindhárman szabadságon vannak és Weber József kérelmére — felelőseik tudtával — kijöttek Zsombolyára, hogy a gyár pusztulása körülményeinek kiderítése érdekében vizsgálatot tartsanak.

Weber József nyugdíjas vasutas, nyugdíja azonban olyan kevés, hogy cigarettára is alig elég. Azért Zsombolyán szatócsüzletet csinált magának, majd később cipőkrémgyárat alapított és gyártotta a Szenátor nevű krémet. Ugy gondolta, hogy lassankint szerez magának vevőkört és ez már-már sikerült is neki, amikor két esztendő előtt, 1928 július 9-én éjszaka Weber József gyára ki-
gyulladt és teljesen leégett.

A tűz keletkezését máig sem lehetett tisztázni. Voltak, akik még Weber is gyanúsították, hogy maga gyújtotta fel a gyárat. Weber pedig meg van róla győződve, hogy mások könnyelmű, vagy vétkes mulasztása okozta a tüzet.

A biztosítás körül is baj volt, de végre kifizetett neki a biztosító mégis százhuszonezer leit, holott a gyár félmillióra volt biztosítva.

Éppen ezért Weber József sehogysem nyugszik bele, hogy az ügyet lezárják azzal, hogy a tűz körülményeit és okát nem lehetett kideríteni. Tavaly valaki azt a tanácsot adta neki, hogy hívassa el Ben Aroly Beyt, a hipnotizőrt, aki majd ki fogja deríteni, hogy ki okozta a tüzet.

Ben Aroly Bey egy hélig volt Zsombolyán, pompásan élt a Weber számájára, ezenfelül pedig még harmincötezer lei tiszteletdíjat is szedett ki belőle.

Meg akarta mutatni Ben Aroly Bey, hogy nem ingyen jön zsebébe a lei és párszor transzba ringatta saját

magát és olyankor lehunytt szemmel, átszellemült arccal és suttogó ajakkal a tüzről beszélt, ámde mégsem derült ki, hogy kicsoda volt a szándékos, vagy a véletlen gyújtogató. Ben Aroly Bey a harmincötezer leiel elment, Weber pedig a Bey által kapott adatok alapján kérte a hatóságokat, hogy tartsanak új vizsgálatot a tűz ügyében. A vizsgálatot meg is tartották, de megint eredménytelenül.

Ezért hozatta ki azután most Weber József a temesvári nyomozó rendőrhatalóságok három elismert vezetőjét, akiket a jószomszédok először hipnotizálóknak néztek. Gutu Athanász, Plank Frigyes és Sunea György alaposan kikérdezték

Webert a tüzre vonatkozólag, helyszíni szemlét tartottak az elpusztult gyárban, érdeklődtek mindenki iránt, aki az égés napján a gyárban járt. Azután elmentek a járási szolgabíróra, hogy a Cigareanu Demeter szolgabíró által rendelkezésükre bocsátott szobában ütték fel tanyájukat és

ma már második napja folytatják a kihallgatásokat. Igen sok tanút hívtak maguk elé és a kihallgatásokról pontos jegyzőkönyveket vezetnek

Talán munkájuknak sikerülni fog világosságot deríteni a rejtélyes ügyben.

Kubán Endre.

Modern alapokra fektették Temestorontálban az adófizetést

Lázár Kornél dr. pénzügyigazgató tervei alapján legközelebb az egész országban az adóbehajtás terén új rendszer lép életbe. Lázár dr. ugyanis javaslatot tett a pénzügyminiszteriumnek, hogy léptesse életbe a magyar időkől ismert adóügyi jegyzőségeket. Ezáltal sok tisztviselő szabadul fel és a gyakori sikkasztások is elherülhetők. Az adóügyi jegyzőségeket először Temestorontálban létesítették, azok felállításával az eddigi huszonhat ugynevezett központi megyei adóhivatal megszűnik és jövőben csupán tíz fog működni. Helyükbe adóügyi jegyzőségek kerülnek. A jövőben a megyében csupán Nagyszentmiklóson, Zsombolyán, Billéden, Vingán, Lippán, Rékason, Buziáson Dettán, Csákován és Ujpecsen működik adóhivatal. Itt a járasszékhelyeken lakó polgárok fizetik az adót. A más községbeli lakosok az

adóügyi jegyzőségeken fizetik adójukat. A megyében a pénzügyigazgató száztíz adóügyi jegyzőséget létesített. Bár Temestorontálban százhetvenkilenc jegyzőség van. Lázár dr. több községet egy adóügyi jegyzőség körzetébe vont. Ezeknek a jegyzőségeknek az élén a pénzügyigazgatóság egy tisztviselője fog állani, aki beszedi az adót és a falusi lakosság nem lesz kénytelen az adófizetés végett messze levő adóhivatali pénztárakhoz menni. Ebben a tekintetben egészen modern rendszert jelent az, amelyet Lázár Kornél dr. léptetett életbe. Temesvárott a jövőben csupán három adóhivatal fog működni. A pénzügyigazgató tegnap Bukarestbe utazott és ezen ügyben is tárgyalásokat folytat Popovici Mihály dr. pénzügyminiszterrel. Távollétében Cucu Illés helyettesíti.

A borzalmak éjszakáján elhatározta, hogy Istennek szenteli életét

A bécsi Szent István székesegyház boltívei alatt papokat szentelt az elmúlt vasárnap Piffel dr. Bécs biboros érseke. A 24 éves ifju papjelöltek között megkente a szentelt olajjal egy őszbe csavardott ember tonzuráját is. Mert a 24 évesek közt volt egy 61 esztendőes férfi is, ősz ember, akit Richter Hugónak hívnak és nyugalmazott ezredes volt. Richter Hugó a világháború alatt egy ezredet vezényelt. Már szörnyű viszontagságokon ment keresztül, amikor a Brusilov-féle híres offenzíva alatt, 1916-ban besorozult egy mocsárba. Egész éjszaka gyötrődött a vízben,

teljesen körülveve az ellenségtől, minden percben a megfulladás vagy a felkoncolás veszélyét várva.

És ott a mocsárban, az élet és halál mesgyéjén határozta el, hogy életét Istennek szenteli. Sikerült kiszabadulni a halál kapujából és utána még hét esztendeig járta a világháború véres országutját. Senki sem tudta, hogy a hirtelen megöszült ezredes a kemény, határozott viselkedésű, harcias megjelenésű katonatiszt bensejében már leszámolt a katonai pályával, az egész világi élettel és vágyódik a szent magány után. Amikor 1922-ben nyugdíjazták, hozzálátott régi

vágya megvalósításához. Meg gimnáziumi érettségije nem volt hatvanadik életéve felé járó emelkedett tanulni. Ötvenhét esztendőskorában leérettségizett és lépett az érseki papnevelő intézetébe. Onnan három évig nem lépett cára, nehogy feltűnést keltsen, hogy ősz fejével a kispapok reverendáján viseli. És most hatvanegy éves korában bemutatta első miséjét a bécsi St. Anton in Favoriten plébániatemplomban. Richter Hugó nyugalmazott ezredes.

Administrația județului Timiș-Torontal

No. 13661/1930

Publicațiune de licitațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 28 Iulie 1930, ora 0 a. m. se va ține licitațiune publică cu termin scurt de 15 zile pentru aprovizionarea cu 270 m. c. piatră spartă din cariera Soimos, natu granit, sau dela o altă carieră similară, necesar pentru întreținerea drumurilor vicinale Sanmartinul s-besc—Johannisfeld km 2—8.

Licitațiunea se va ține la Prefectura județului Timiș-Torontal Patul Societății Timiș-Bega în biroului Președinte al deleg. cons. județului în conformitate cu dispozițiunile art. 88-110 din legea C. publice.

Dni concurenți vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform gii, și o garanță de 5% asupra sumei oferite în numerar sau în efecte de Stat, — care garanță după adjudicare se va completa — conform art. 105 din legea C. publice până la 10%.

Pe plicul închis și sigilat al ofertei se va indica: a) Numele Ofertantului, b) Sectorul de sosean, județean la care se refera oferta. Se va depune și un esantion pietrei sparte, prevazut cu sigilul ofertantului.

Oferte în valută forte, întârziat sau date prin telegramă telefon, supraoferte nu se admite.

Valoarea lucrarilor de pe deviz este de Lei 210.850.

Devizul, caetul de sarcini, și orice alte informațiuni se pot obține zilele de lucru între orele 9—13 de la biroul Economic județean, etajul 9, No. 9.

Ofertanții vor indica în scris oferta că cunosc în întregime devizul din chestiune și acceptă toate condițiunile stipulate în caetul de sarcini Timișoara, la 5 Iulie 1930.

Președinte, Șeful serviciului
Indiscifrabil Indiscifrab

Ha szép akar lenni.

■ használjon KULKA-féle
■ lilium-tejkrémet, lilium-
■ tejszappant, liliumpu-
■ dert, 3 színben. Kapható
■ kizárólag KULKA Emil városi
■ gyógyszerárában, a „Fekete
■ Sashoz”, I., Szentgyörgy-tér.

Átvettém

az Imperial szállót Lugoson

kényelmesen, újonnan és előkelően berendezve, 25 szobával, fürdőszobával. — A legszolidabb szoba-árak, figyelmes kiszolgálás. Utazóknak 10% engedmény. **ETTEREM** a házban.

Tulajdonos:

WEISZ IGNÁC

volt temesvári Ferdinánd-szálló igazgató

ELBE Figyelem! Az Elbe Karisnyaház **ELBE**

folyó hó 15-étől kezdve díjtalanul

szolgáltatja ki minden köz- és magántisztviselőnek, hadirokkantnak, diáknak s munkásoknak igazolás mellett 10% kedvezményes bevásárlási könyvecskét

ELBE

ELBE, Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 21
ELBE, Józsefváros, Hunyadi-út. 13. szám **ELBE**

A zsidók ellen felfegyverezett parasztság két román pap vezetésével farkasszemmet néz a csendőrséggel és vérengzéstől lehet tartani

A pattanásig feszült helyzet Bukovinában, Besszarábiában és Máramarosban a belügyminiszterium minden megnyugtató közleménye ellenre is veszélyes jelleget öltött. Biztítottuk, hogy Sfetea csendőrkapitány, aki erélyes kézzel igyekszik Borsára községben a rendet fenntartani, tizenhét parasztot az armtörvény alapján letartóztatott. A letartóztatás részletei csak most kerültek nyilvánosságra.

Két parasztgazda az est sötétjében kaszával rátámadt Sfetea kapitányra és ha a közelben cirkáló katonai őrség nem siet segítségére, akkor a kapitányt összekaszabolják.

Borsán, Polyánán és a környező községekben a helyzet még mindig eszélyes és a templomok harangjai állandóan szólnak. A borsai zsidók és magyarok már segítséget sem kérnek, mert erről Dumirescu és Berindei lelkészek azonnal értesülnek és megfelelő retorziót alkalmaznak. Nincsen olyan távirat, amelyről tudomást ne zereznének és olyan telefonbeszélgetés, amely tudomásukra ne jutna.

Prodan tábornok, volt temesvári hadosztályparancsnok, aki jelenleg a jassii hadtest parancsnoka személyesen igyekszik a rendet biztosítani és kijelentette, hogy azt garantálja is. Mindamellett tegnap Dumirescu lelkész vezetése mellett ezerhatszáz paraszt a polyánai templomba szállásolta el magát és a lelkész megeskette őket arra, hogy mindaddig a hatóságoknak nem engedelmessékednek, amíg két társukat, akiket Sfetea kapitány ellen intézett támadás miatt tartóztattak le, szabadon nem engedik. Tegnap öt jassii diák érkezett Borsára, ahol az összes harangok állandóan zúgnak. A belügyminiszterium és a hadügyminiszterium együttes intézkedésére tegnap egy század katonaság szállt ki Borsára.

A zsidó lakosság ismét borzalmas napokat él át és vérengzéstől lehet tartani, mert a borsai és polyánai paraszttok kapákkal és kaszákkal, fejszékkel és ásókkal fegyverezték fel magukat.

A bukovinai parasztság körében egész forradalmi hangulat lett urrál. Több község lakossága küldöttséget menesztett Crudu bukovinai alkormányzóhoz. A küldöttség szónokája kijelentette, hogy négy napi haladékot adnak követeléseik teljesítésére és ha azokat nem orvosolják, úgy kikiáltják a forradalmat. Az eseményekért semmilyen felelősséget nem vállalnak. Szucsavába napról-napra újabb katonai megerősítések érkeznek és a helyzet felette komoly.

Újabb jelentés szerint a belügyminiszterium tegnap délután a helyzetről hivatalos jelentést adott ki és abban közli, hogy Bukovinában és Besszarábiában rendzavarás nem történt. Fejtűnést kelt, hogy a bel-

ügyminiszterium hiradása egy szó említést sem tesz a máramarosi helyzetről és így csak Vajda belügyminiszter szavaiból lehet arra következtetni, hogy a helyzet ott még mindig súlyos.

A belügyminiszter tegnap távirati utasítást adott, hogy a hatóságok azonnal tartóztassák le Dumirescu és Be-

rindei lelkészeket, valamint azt az öt jassii diákot, aki Borsára érkezett.

Eddig még nem lehet tudni, vajjon sikerült-e a két lelkészt és az öt diákot letartóztatni. A belügyminiszterium leletése különben rámutat arra, hogy a lakosság elkeseredése nem a kisebbségek, hanem a nyomasztó gazdasági helyzet ellen irányul.

A zsidó parlamenti blokk tagjai Vaida belügyminiszter előtt

Vaida belügyminiszter tegnap délután fogadta a zsidó parlamenti blokk küldöttségét és a küldöttség ezen alkalommal a következő kívánásokat terjesztette a miniszter elé:

1. Utasítsák az alantas hatóságokat, hogy a legkisebb rendzavarás esetén is azonnal a legerélyesebben lépjenek fel.

2. A belügyminiszter azonnal a legszigorubb szankciókat alkalmazza azokkal a tisztviselőkkel szemben, akikről kiderül, hogy nem álltak feladatuk magasztán, sőt hozzájárultak a zavarkeltéshez.

3. A miniszter osszlasson fel minden olyan alakulást,

amelynek nyílt vagy rejtett célja a felekezetek egymás közötti békéjét megbolygatni és a zsidó lakosság ellen uszítani.

4. Haladéktalanul tartóztassanak le mindenkit, aki az agitáció előidézésében szerepet játszott.

5. Tartóztassák le Codreanu Zeleát, a vassárd vezérét és biztosítsák a zsidók testi és anyagi védelmét

6. Az állam kártalanítsa mindazokat a zsidókat, akiket a zavargások alkalmával kár ért és a rombdöntött zsidó házakat építések fel.

Szigoru megtorlás vár az összes rendbontókra és izgatókra.

A belügyminiszter a küldöttség előterjesztésére adott válaszában kifejtette, hogy ami az első pontot illeti, úgy azt nem kellett különösebben kérni, mert a maga részéről a hadügyminiszterrel egyetértőleg megtette a szükséges intézkedéseket. Ami a további pontokat érinti, azokra vonatkozólag kijelentette, hogy mindenki megteszi a kötelességét és akire rábizonyul, hogy mulasztást követett el, azzal szemben kiméletlenül jár el. Hivatkozott arra, hogy

a rendőrség és a sziguranca, amely az ő hatásköre alá tartozik, letartóztatta az izgatókat és rombolókat, át is adták azokat az igazságügyi hatóságoknak és ha ezek

szabadon engedték, az nem tartozik már az ő hatáskörébe.

A zsidó parlamenti csoport küldöttsége tegnap Junian igazságügyminisztert is felkereste és panaszt emeltek az igazságügyi hatóságok ellen. A küldöttség utalt arra, hogy Tatu és Danilo diákokat Bukovinában két ízben is letartóztatták, a campulungi ügyészség azonban mindkét esetben szabadon engedte őket és tovább izgathattak. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a legszigorubb vizsgálatot rendeli el, annak megejtésével a nagyváradi táblai főügyészt bizza meg és a hivatásukat nem teljesítő községekkel szemben a legszigorubb fog eljárni.

Felhívják Temesvárt segélyezésre

A munkás és paraszttaloknak a temesvári városi tanácsba beválasztott tagjai beadványt intéztek a város ideiglenes bizottságához, amelyben felszólítják, hogy a borsai antiszemita kilengések áldozatainak a város sürgősen utaljon ki megfelelő segélyt. Ajánlják egyben, hogy hasonló akcióra szólítsák fel Románia valamennyi városát. Az indoko-

lásban kifejtik, hogy **azért érzik indítatva magukat ezen akció megkezdésére, mert az ideiglenes bizottság ezt önmagától megtenni elmulasztotta,** másrészt a városi tanácsban helyet foglaló cionista, illetve zsidó tagok mindezekig nem mozdultak meg ilyen irányban.

Tegnapról mára halasztották Oprea és Arzenovici ügyében a döntést

Nagy várakozás előzte meg a temesvári ítélőtábla vádtanácsának tegnapi ülését. A vádtanács ugyanis tegnapra halasztotta el a Timisiana-ügyből kifolyólag letartóztatott Oprea János és Arzenovici Gyula szabadlábra helyezése kérdésében a döntést. A védők azonban ezutal is hiába várakoztak a tábla határozatára. A vádtanácsnak tizenkét ügyben kellett döntést hozni, sorrendben a Timisiana-ügy a tizenegyedik helyen szerepelt és már a délelőtti órákban előrelátható volt, hogy ezutal sem lesz eredmény. Délfelé azután a tábla a mai napra halasztotta a szabadlábra helyezés kérdésében a döntést. Oprea János állapota a Bánáti Szanatóriumban változatlan és az orvosok tegnap ismét tanácskozást tartottak, amely alkalommal a következőket állapították meg. Oprea János állapota még mindig nem kielégítő, hőmérséklete 37,7, a szív működését az orvosok mesterségesen erősítik. A táplálkozás akadályokba ütközik úgy, hogy sokszor mesterségesen kell a beteget táplálni. Oprea ezenfelül álmatlanságban is szenved. A Timisiana-ügyön kívül ma fog a táblai vádtanács Treisz Mihálynak kaució mellett való szabadlábra helyezésével is foglalkozni.

Akik látnak és mégsem ismerik a színeket

Régi krónikák szerint még 1777-ben jegyezték fel az első színvak ember esetét. Harris londoni cipész volt az illető, akinél egy Huddard nevű kapitány sárga csizmát rendelt és ő vöröset szállított. Persze a kapitány nem akarta elfogadni, mire a cipész napokig esküdözött, hogy a vörösnek hiit csizma tulajdonképpen sárga, mert ő annak látja. Az esetet megírták az újságok is és ennek nyomán több tudós kezdett foglalkozni a kérdéssel. Dalton professzor régi kutatások alapján megállapította, hogy a görögök, akik olyan kiváló természetkutatók voltak, egyetlen hasonló esetet sem jegyezték fel. Ez a körülmény azt a furcsa elméletet ébresztette fel a tudósban, hogy az ókori népek egytől egyig mind színvakok voltak és csak az újabb történelmi időkben fejlődött ki az emberiségben a színek iránti érzék. Ezt bizonyítja az is, hogy a vademberek 90 százaléka még ma is színvak és legtöbbször a zöldet kéknek, a vöröset pedig fehérnek vagy feketének látja. Legutóbb egy német filologus kísérletezett Afrikában és ő állapította meg, hogy elődjének, Daltonnak a teóriája még ma is megfelel a valóságnak, mert a négerék még ma sem tudják megkülönböztetni az élénk színeket, noha a színek legdusabb pompái között élnek. Különösen az öregje egytől-egyig színvak. De ez előfordul európaiaknál, sőt híres festőművészeknél is. Legjobb példa erre Tizian, aki 70 éves korában, amikor a Mater Dolorosát festette a sárga és kék színeket állandóan összetévesztette.

HALÁSZ GYULA

uriszabósága. József főherceg Ő királyi Fenség udvari szállítója, ezüst koszorús mester

BUDAPEST

IV. kerület, Apponyi-tér 1. szám.
Félelelet. (Királyi bérpalota)
Telefon: Aut. 833-39

HIREK

Rablógyilkosság

történt tegnap a fővárosban

Bukarestben tegnap borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságot fedeztek fel. A Calarasi-ut 81. számú házban lakott Popa Aurélia Erdélyből származó matrona, aki vagyonos asszony hírében állott és családtagja nem volt. Az öregasszony tegnap reggel szokásához híven nem ment a piacra, délelőtt tíz óra tájban sem látták még, ami gyanút ébresztett a szomszédokban. Azt hitték, hogy beteg és erre betörték a lakás ajtaját. Amikor a szobába értek, az öregasszony holtan, véres nyakkal feküdt a padló közepén. Az első pillanatra megállapították, hogy rablógyilkosság történt, mert a lakásban nagy rendetlenség uralkodott. Azonnal értesítették a kerületi rendőrséget és a hatósági orvos annyit állapított meg, hogy az áldozat a gyilkosság előtt dulakodhatott a tettessel, aki éles konyhakéssel keresztülvágta az asszony nyakát. A rendőrség megállapította azt is, hogy a gyilkos a tett elkövetése után kifosztotta a lakást és minden értéket elvitt. A gyilkosság Bukarestben nagy izgalmat váltott ki, mert most egy éve hasonló körülmények között gyilkoltak meg egy dúsgazdag özvegyasszonyt. A rendőrség a tettes kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított.

— **Ferdinánd király emléke.** Károly király és Miklós herceg ma különvonaton Curtea de Argesba utaznak, ahol Ferdinánd király elhalálzásának harmadik évfordulóján csendes gyászmise lesz. Utközben csatlakoznak Mária özvegykirályné és Elena hercegnő, valamint Elena királynő is. Károly királynak és a királynőnek ez lesz az első együttes nyilvános szereplése. A gyászünnepségen csak Maniu Gyula miniszterelnök, a kormány két-három tagja, valamint Averescu és Prezan marsalok vesznek részt.

— **Liuba Valér dr. szabadságon.** Liuba Valér dr. kerületi rendőrségi vezérfelügyelő tegnap kezdte meg egy hónapra terjedő szabadságát, amelyet Németországban tölt el. Távollétében Deac Gyula rendőrségi vezérfelügyelő vezeti a temesvári kerületi rendőrséget. Deac vezérfelügyelőt a belügyminisztérium a temesvári kormányzóság előterjesztése alapján az idegeneket ellenőrző bizottság tagjának nevezte ki.

— **Safirescu táblai ügyész gyásza.** Súlyos csapás érte Safirescu Demeter temesvári táblai ügyészt. Édesanyja, Safirescu Mária, nyugalmazott tanár özvegye, hetvenkét éves korában Krajován meghalt. Az elhunytat Demeter fián kívül még két fiú, Aurél, brassói táblai főügyész és Adrian, törvényszéki tanácselnök gyászolják. Az elhunyt matrona Krajován élénk társadalmi szerepet játszott és a jótékonyági mozgalmak vezetésében állandóan résztvevett. Őszinte részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Safirescu Demetert a súlyos gyász alkalmából a temesvári társadalom igaz részvétnyilvánításokkal kereste fel.

Magyarországon nem lelkesedhetnek Páneurópaért, mert a tervnek nincs szilárd politikai bázisa

Az egyik római lap cikksorozatban foglalkozik a revízió kérdésével és legutóbb Trianon örsege címen nagy cikket közölt. Megállapítja az olasz ujság, hogy a Páneurópa-terv érdekében Magyarországon nem lehet józan sajtó, mert a tervnek nincs szilárd politikai bázisa. Amíg a kisántánt államok — mondja a lap — mereven őrt állanak Trianon építménye mellett, addig nem várható Magyarországtól sem engedékeny magatartás. A cikkíró megállapítja, hogy a gazdasági alapon is

lehetetlen megváltóztatni a jelenlegi helyzetet, mert a gazdasági helyzet megváltóztatásához feltétlenül szükséges a területi és politikai helyzet megváltóztatása is. Magyarországot súlyosan érinti a kisebbségi probléma, amelyről Benes kijelentette, hogy azt Csehszlovákiában véglegesen megoldották. Trianon mellett a kisántánt államok szolidárisan állanak őrt és egyik sem orientálódhatik másfelé anélkül, hogy a másik kettő azonnal árulással ne vádolná.

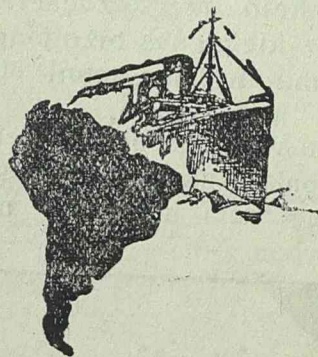
— **Három temesvári bíró előléptetése.** Parlamenti kezdeményezésből a törvényhozás megszavazta azt a javaslatot, hogy a bírakat jelenlegi beosztásuk megtartása mellett magasabb bírói rangba lehessen előléptetni. Az új törvény alapján a legfelső bírói tanács három érdemes temesvári bírót részesít ebben az előléptetésben. Feiler Miklós, a temesvári törvényszék harmadik tanácsának elnöke és Handler Rudolf dr. törvényszéki bíró, jelenlegi beosztásuk megtartása mellett táblabírákká lépnek elő. Rajtuk kívül Matei Miklós törvényszéki bíró a törvényszéki tanácselnöki rangot kapja. Szó van még arról is, hogy Nasturas Leont, a vidéki járásbíróóság vezetőjét, szintén törvényszéki tanácselnöki rangra emelik.

* **Butorszállítás takarékkönyvek ellenében.** Kutthy Rezső temesvári butorgyáros, Dózsa-utca 4., elhatározta, hogy a közönség részére új módját nyitja meg a butorszállításnak. Tekintettel arra, hogy a Polgári Takarékpénztár teljes helyreállítása várható, mindazonáltal a betétesek csak részletekben kapják vissza betéteiket, hajlandó butorok vásárlásánál a betétkönyveket azok teljes értékében készpénz helyett elfogadni. Butorok rendelkezésén kívül ezt a fizetési lehetőséget adja mindennemű asztalosmunkánál is.

* **Vacsorára hideg buffet változatos ételekkel, a legkényesebb igényeket is kielégítően készül a Zsuzsi vezetése alatt fennálló Tejivó és uzsonnázó csarnokban.** Józsefváros, Hunyadi-ut 14. Ebédmenü 30 és 50 lei.

— **A bázosi kápolna.** A bázosi kápolnaalap javára egyik olvasónk kifizette, Pityuka száz lejt adományozott.

* **A Terminus-bar slágere** Baielli grófnő híres táncosnő fellépte.

Argentina, Brazília és Uruguayba

az egyedüli német társasággal, amelynek hajói csak délamerikai kikötőkbe futnak, egységes III. osztályu hajók, „Cap Arcona“ a világ egyetlen hajója, amely Hamburgtól Délamerikáig csak 12 napig megy.

HAMBURG-DÉLAMERIKAI GÓZHÁJÓZÁSI TÁRSASÁG

Klein Gyula

ügynöksége

Központ: Timisoara, Str. I. C. Bratianu 6

Fiókok: Arad, Bul. Regele Ferdinand 62. Bucuresti, Bul. Dinica Goscicu 41 bis Cernauti, Str. Reg. Ferdinand 27. Chisinau, Str. Negustorilor, Casa Barbatat Német hajók, német konyha, német kiszolgálás. Gyorsvonat Hamburgig.

Briand lemondott, de nem fogadták el. Párisból jelentik hogy Briand külügyminiszter tegnap délelőtt jelent Tardieu miniszterelnöknél és benyújtotta lemondását. A miniszterelnök a lemondást nem fogadta el, politikai barátai azt tanácsolták, hogy ő vegye át a külügyminisztérium vezetését. Briand utóbbi időben ellentétbe került a miniszterelnökkel.

Ujdonság

Önt érdekelni fogja!

Rendelje meg nálunk a „General-Publication den Haag“ kiadásában megjelent

„A-Z“

nemzetközi, az utazási kifejezéseket tartalmazó nyelvű zsebszótár

10 nyelv egy műben

A legnagyobb könnyedséggel küzd az „A-Z“ zsebszótár minden nyelvbéli nehézségeit Használatban egyszerű és praktikus. Nélkülözhetlen minden utazó részére, levelezésnél is alkalmas valóban használatos kifejezések elsajátítására és nyelvi gyakorlat céljaira.

A zsebszótár ára 100 le

melyből előfizetőinknek 50% engedményt adunk, az összeg előzetes beküldése után portómentesen szállítjuk. Utánvét mellett megrendelésnél a postaköltséget felszámítjuk.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban

van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

MAGYAR KIR. OPERAHÁZ

NEMZETI SZÍNHÁZ

KAMARA SZÍNHÁZ

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

Park-Szálloda

Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Viharos ülés után a német parlamentet feloszlatták

A német birodalmi gyűlésnek tegnap történelmi nevezetességű ülése volt, amely a parlament feloszlátását eredményezte. Loebe elnök tíz órakor nyitotta meg az ülést és a zsúfolt teremben elsőnek Landsberg szociáldemokrata szólalt fel, aki azzal vádolta a kormányt, hogy az alkotmányt megsértette. Ezután Wirth belügyminiszter óriási zajban kezdett beszélni. Hangsúlyozta, hogy a kormány próbálkozott a diktatúraszakasz mellőzésével a válságot megoldani, de az nem sikerült. Westarp gróf ezután megindokolta, hogy miért foglalt állást a kormány mellett. Az ülés állandó

nagy zajban folyt le és végül szavazásra került a sor. Ekkor a szociáldemokraták, a kommunisták, a nemzeti szocialisták és a német nemzetiek többségben levő szavatai elfogadták a birodalmi gyűlés feloszlátására vonatkozó indítványt. Az indítvány mellett 236, ellene pedig 221 szavazat esett. Erre Brüning elnöki kéziratot olvasott fel, amely a birodalmi gyűlést feloszlátja. Hatalmas zajban ért véget az ülés, amely után a tömeg a téren tüntetni akart, de a rendőrség ezt megakadályozta. Az új választások szeptember hetedikén lesznek.

— **Szabolcska Mihály súlyosan megbetegedett.** Budapestről jelentik, hogy Szabolcska Mihály református főesperes, a kiváló költő, súlyos betegen fekszik. Szabolcskát felesége legutóbbi hosszas betegsége testileg és lelkileg annyira megtörte, hogy most ő is az ágyának esett. Szabolcskát régi érelmeszesedése kínozza, de biznak benne, hogy hamarosan felépül.

— **Elbocsátják a mozi zenészeit.** A leépítés a városi moziknál alkalmazásban álló zenészeket sem kéri el. Pop Ámos moziigazgatót az ideiglenes városi bizottság felhatalmazta, hogy szállítsa le a mozi zenészek számát és közülük többet bocsásson el. A város vezetősége azzal indokolja a leépítést, hogy a mozikban amúgy is bevezetik a hangosfilmet és a zenészek számát ezért redukálni kell. A leépítés első áldozatai a gyárvárosi mozinál alkalmazott zenészek lesznek.

Vizum 60 lei
Vasuti bérlet 100 lei
Herzlnél. Str. I. Vacarescu 28 (Bem-utca)
Telefon 1604. Utlevél-ügyekben díjmentes felvilágosítás. Legrégibb, legmegbízhatóbb iroda.

— **Eltűnt leány.** Hangay Rozália husz éves facseti illetőségű leány, a józsefvárosi missziós házból iratai hátrahagyása mellett június huszonnegyedkén nyomtalanul eltűnt és azóta semmi hír felőle. A leány középtermetű, kék szemű, szőke haju, sötétkék polgári ruhában volt és különös ismertető jele, hogy jobb kezén nagy szemölcs van. A hajviselete kerek frizura hátul kontfyal. Aki közlelőbb tud róla értesítse a rendőrséget, vagy a missziós nővéreket.

— **Megharapta egy kóbor kutya.** Ferencz Katalin tizenkilenc éves mehalai munkásleányt tegnap reggel egy kóbor kutya megharapta. A mentők a sérült leányt első segélyben részesítették.

ELBE **Fürdődresszek** **ELBE**
Saját gyártmányu különlegességek
leszállított árakban az
ELBE
Harisnyaházakban, Timisora-Josefin, Kossuth-u. 21
és Hunyadi-u. 15 **ELBE**

Alszik a politika. Liberális örökben tegnap az a vélemény alakult ki, hogy Duna a k sikerült a régi jó viszonyt a Korona és a liberális párt között helyreállítani. Különben a belpolitikában a kombinációkon túl nyári szünet van és a koncentráció gondolatával, valamint a Szent Zövegség kormányával szemben a kormánypárti körök úgy tudják, hogy Károly király koronázása még a Magyar-kormány idején történik.

— **Bihari József dr. ügyvéd meghalt.** Bihari József dr., a téesvári ügyvédi kar rokonszenves tagja tegnap rövid szenvedés után egyenként éves korában meghalt. Bihari husz év óta működik Temesváron, évek előtt önálló irodát nyitott. Szent Zövegség Ferenc dr. társaságának és mindenkor kitűnő jogászának bizonyult. Szerény visszavonult életet élő ember volt, aki irodalmi téren is működött és egy vigiátéka a temesvári színházban szép sikert ért. Halálát felesége, született Steinlema, Ottó nevű tizenegy éves fia, özvegy édesanyja, Budapesten lakó özvegy névű mérnök és István nevű orvos bátyja, azonkívül Terka huga yászojják. Temetése vasárnap délután tíz órakor lesz a belvárosi sídó temető halottasházából.

Mosóselyem

legújabb minták

Lei 66

a Népáruházban

Belváros, Corvin Mátyas-utca 4.

— **Nekihajtott a sorompónak.** Medici Tibor, az 1930. számú autó-offörje, gépkocsijával a bázisai váány sorompójának hajtott. Az összeütközés következtében úgy a sorompó, mint az autó megrongálódott. A karambol ügyében megindult a vizsgálat.

— **Csendélet a Gyárvárosban.** Hauer István gyárvárosi Ilona utcai lakos tegnap éjjel hazafelé tartott, amikor több ittas férfi megtámadta és inzultálta. Hauer támadóitól csak futás útján tudott megmenekülni, akik ellen a rendőrségen eljelentést tett.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Rutó István, Bugariu Illés, Deutsch Béla, Szücs Gertrud. Meghaltak: Kühn József 52, Oberländer Ernő 61, Szepesi Miklós 36, Amberg Ferenc 68, Mayer József 69 éves és Dumitru Jenő néhány hónapos, kórában.

— **Cserkészek kirándulása.** A magyar cserkészek a jövő hét elején főparancsnokuk, Dadányi György, a Magyar Párt titkárnak vezetésével alatta Nadrágra mennek. A kirándulás mintegy hét-nyolc napig tart.

— **Csákován új községi választások lesznek.** A kormányzó bizottság revíziós bizottságának szüneti anácsa tegnap tárgyalta a csákovai községi választások és az egyes községi tisztviselők választása ellen benyújtott felebvezést. A választáson udvalévóleg a német lista győzött. A kisebbségben maradt román lista a választást megtámadta és azt a megneveit állandó választmány megsemmisítette. Utolsó fokon tegnap foglalkozott a revíziós bizottság az ügygel és a választás megsemmisítése mellett döntött. Csákován ennek következtében új választások lesznek.

Elsülyedt gőzös. Londoni jelentés szerint a Norddeutscher Lloyd Targis nevű gőzöse az Atlanti oceánon kigyulladt és elsülyedt. A szerencsétlenül járt gőzös utasait egy új-zélandi hajó mentette meg.

— **A Zeppelin útja.** Hamburgból jelentik, hogy a Zeppelin lég-hajó pénteken reggel hat órakor a Biskaya-öböl fölé ért és a Loir torkolata felé folytatja útját.

— **Kétszáz német kölcsönmozdonyt kapunk.** Bukarestből jelentik, hogy a kormány a gabona-értékesítés keresztülvitele és a gyors szállítás érdekében Németországtól kétszáz kölcsönmozdonyt kért és azok a napokban érkeznek az országba. A kormánynak a gabona értékesítése ügyében hozott intézkedései következtében a brailai gabonapiac az árak emelkedő tendenciát mutatnak. Gabonában igen nagy a kereslet. Az árpa vagonja huszonnyolcezer, míg a tengeri harmincezer lei. A kormány reméli, hogy a gabona kellő értékesítésével sikerül az általános elégedetlenséget leszerelni.

— **Magyar vivók győzelme.** Az ostendei katonatiszti kardvívóversenyt a magyarok óriási fölényvel nyerték meg. Magyarország az elődöntőben a görögöket 16:0-ra, a döntőben a lengyeleket pedig hasonló pontaránytal győzte le. Hollandia ellen 14:2, Olaszország ellen 11:5 eredménnyel győzött a magyar csapat. A magyar kardvívócsapat hőse Priller százados volt.

VIZUMOK — 60 lei-ért
C. F. R. bérletjegyek 100 lei-ért
leggyorsabban beszerezhetők
Pinkerton-boy vállalat
áttal
TELEFON: 75.
Minden nap kurir
Utlevél-ügyekben tájékoztatások díjmentesen

— **Kisiklott személyvonat.** Bukarestből jelentik, hogy a bukaresti személyvonat Piatra-Olt állomáson kisiklott. A vonatvezető nem vesztette el lélekjelenlétét, azonnal megállította a mozdonyt és így a nagyobb szerencsétlenséget sikerült elhárítani. Sebesülés nem történt.

— **Zinober a bíróság előtt.** Emlékeztetes az a vakmerő rablás, amelyet a budapesti Leszámitolóbank épületében hetek előtt Zinober Ferenc és Kovács József követtek el. A törvényszék jövő szerdán tárgyalja az ügyet, az elnök mindössze harminchat darab jegyet adott ki és ebben szerepelnek a sajtó-jegyek is.

* **Megvan-e már Önnek az ELBE Harisnyaház kedvezményes bevásárlási könyvecskéje? Figyelje hirdetésünket!**

— **Öngyilkos leánya holttestét keresi.** Közöltük, hogy Bereczki Piroska tizennyolc éves leány még az elmúlt hónapban az erzsébetvárosi Saguna-hidról a Begába vetette magát. Segélykiáltásait többben is hallották, de mire segítségére siettek, már elmerült a Bega vizében. Ennek most három hete és Bereczki Piroska holttestét a víz még mindig nem sodorta ki. Az édesanyja, özvegy Bereczki Sándorné gyárvárosi Uri-utca 1. szám alatti lakosnő ezer lei jutalmat tűzött ki annak, aki kiemeli a vizből öngyilkos leányának hulláját

— Kosztolányi Dezső nyílt levele vezeti be a Nyugat ma megjelent július 15-iki számát, melyet Antoine Meillet-hez, a College de France tanárához intéz, akinek Nyelvek az új Európában című munkájával foglalkozik. A világhírű francia nyelvész ebben a munkában a magyar nyelvet az emberi műveltség szempontjából teljesen értéktelenné nyilvánítja és azt állítja, hogy ez a nyelv nem rejt magában eredeti civilizációt. Kosztolányi A magyar nyelv helye a földgolyón című vitairatából — mely franciául is meg fog jelenni — kiderül, hogy a halálra ítélt magyar nyelv a 120 európai nyelv közül a 11-ik helyen áll és a földkerekségen beszélt 1500 között a 29-ik helyet foglalja el. A Nyugat új számának egyéb tartalma: Bibó Lajos és Kassák Lajos novellái, Móricz Zsigmond regényfolytatása, Babits Mihály, Erdélyi József, Fenyő László, Illyés Gyula és Zelk Zoltán versei, továbbá 15 cikk az irodalom, tudomány és képzőművészet köréből. Műmellékleten Pólya Tibor egy festményét és öt rajzát adja a folyóirat, melynek előfizetési díja negyedévre 300 lei. Egyes szám ára 60 lei. Főbizományos: Pallas könyv- és lapterjesztő vállalat, Cluj, Strada J. Rațiu A.

* **Husz százalék kedvezmény** jár a Déli Hírlap minden előfizetőjének és olvasójának, aki óráját, vagy kronométerét Földessy Kálmán kronométerkészítőnél megjavíttatja. Földessy nevét a határon túl is a legelőnyösebben ismerik, mint olyan emberét, aki nem mestere, hanem művésze szakmájának. Sikertől vele megállapodást létesítünk, hogy aki a Déli Hírlap szelvényével nála jelentkezik, az a megállapított árból husz százalék kedvezményben részesül. Ilyen szelvények korlátlan mennyiségben állanak rendelkezésre előfizetőinknek és olvasóinknak a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Minden egyes óra javításához külön utalványt adunk, mert csak így vehető igénybe a kedvezmény.

A felszámolás alatt levő
Hermesbank
helyiségét
Str. Em. Ungureanu
(Városház-utca) 16. sz.
alá helyezte át.

— **Önálló piarista rendtartomány Csehszlovákiában.** Nyitárról jelentik, hogy a Csehszlovák területen levő piarista rendház Róma hozzájárulásával különvált a magyar rendtartománytól és megalakult az önálló csehszlovák rendtartomány. Az első tartományi főnök Cserhelyi Sándor, a nyitrai piarista kollégium főnöke lett. Az új alakulattal kapcsolatban arról is beszélnek, hogy legközelebb sor kerül az önálló csehszlovák premontrei rendtartomány létesítésére is.

* **Báró Wilfried** és partnere e hó 16-tól minden este a gyárvárosi „Szarvas kávéház” kerthelyiségében lépnek fel. Azonkívül Stoppazoni világhíres zsonglőr csodakutyájával és Váradi Aladár kintinó új gárdájával gondoskodnak a közönség szórakoztatásáról. Itt még nem látoit, új tréfák és bohózatok kerülnek műsorra. Belépő-díj nincs. Kezdeté este 10 órakor. Reggelig nyitva. Kedvező: len időben műsor a kávéházban.

A községi autonomia érvényesülésének kerékkötői

Zsombolyán a polgárság megelégette az utolsó évek szocialista rezsimjét a község házában és a tavaszi községi választások idején összeszedte minden akaratát és kibuktatta a régi vezetőséget. Az új polgári vezetőség még mindig nem tudta átvenni a község ügyeinek vezetését. Százötvenegy napig tartott csak az, amíg végre odáig juthattak, hogy az új községi nagytanács megalakulhatott. Az új bíróság és az új állandó választmány azonban ennek ellenére sem tudja még az interimár bizottságtól a község ügyeit átvenni. A megbukott szocialisták — akiknek élén Kartye Lénárt volt primár áll — tegnap

— **Harisnyalázadás.** Most már ilyenről is beszámolhat a krónika. Belfast írországi városban tört ki ez a lázadás, a Kingstreet egyik nagy áruházában. A vállalat tulajdonosai elrendelték, hogy a kiszolgáló női személyzet csak fekete ruhában jelenhetik meg. Ebbe az intézkedésbe a fiatal lányok még valahogy belenyugodtak. Am a tulajdosok szigorú elveket valló tulajdosok még tovább mentek és elrendelték, hogy a személyzet a fekete ruha mellé csak fekete harisnyát viselhet. Ezt az ukázt azonban a női alkalmazottak egyszerűen már nem vették tudomásul. Küldöttséget mentesztettek a főnökökhöz és a megbízottak közölték, hogy a fekete harisnya sokkal drágább a színeseknél, nagyobb kiadásokra pedig a személyzetet nem lehet kényszeríteni. De ha nem is volna a fekete harisnya költségesebb viselet, akkor sem hajlandók viselni folytonosan. A ruhájuk már amúgy is fekete, ha most még a harisnya is fekete, akkor úgy érzik magukat, mintha gyászolnának, temetésre készülnének. Ez a komorság leverté, életunttá teszi őket, elveszi a kedvüket a munkától. A főnökök nem akartak engedni ekkor, azonban Belfast többi női alkalmazottai is segítségükre siettek társnőiknek és általános sztrájkkal fenyegetőztek. Ez használt. A harisnya-rendeletet visszavonták.

megfelebbzték a nagytanács megalakulását. A felebbezés benyújtásával az utolsó pillanatig vártak, hogy ezzel is tovább huzzák az ügyet. Így valószínű, hogy Zsombolya új vezetősége csak augusztusban kerülhet a község élére. Érdekes, hogy a felebbezést nem Kartye Lénárt, volt primár és az ideiglenes bizottság elnöke írta alá, hanem legbuzgóbb híve, Stefan Calinic. Valamikor Stefan Kálmánnak írta és vallotta magát, az impériumváltozás óta Stefan Calinic lett belőle és pedig azért, nehogy valaki a Kálmán névből esetleg arra következtessen, hogy kisebbségi ember.

— **Panna néni — száznegy éves.** Szegedi jelentés beszámol arról, hogy Kiskunmajsa községben most ülte meg Bognár Lászlóné száznegyedik születésnapját. A ritka kort elért öregasszonyt az egész környéken Panna néninek ismerik és ő ma Magyarország legöregebb asszonya. Panna néni annak idején jól ismerte Rózsa Sándort, a híres alföldi haramiát és társait, akikkel gyakran találkozott. Élénken emlékszik Veszék Jancsira, aki Rózsa Sándor alvezére volt. A szabadságharc idején Panna néni huszonkét esztendő hajadon volt, aki szívesen évődött a vörös szipkásokkal. Panna néni még mindig jó egészségben van, de már kissé gyengének érzi magát.

* **A Déli Hírlap Budapesten állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 10.**

— **Áramszünetelés.** A temesvári villanytelep igazgatósága közli: vasárnap, július 20-án reggel 5 órától déli 12 óráig a Belvárosban és a Józsefvárosban a következő utcákban lesz a villanyáram kikapcsolva: Str. Bursei, Bulevardul Regele Ferdinand, Strada Garej, Str. I. C. Bratianu, Strada Gen. Foch, Strada Gh. Pop de Basesti, Str. Bolintineanu, ezenkívül még Rónác és környéke.

* **Ha Temesvárra jön,** kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara.)

Három elválaszthatatlan fogalom:

Óriási kínálat
Legkedvezőbb bevásárlás

Lipcsei mintavásár

1600 árucsoport
9600 gyáros és nagykereskedő
24 országból; ezenkívül a külföldi vásárlóknak nagyszámu szakmailag szervezett áruház áll rendelkezésre, amelyeknek megbízottai a szövetségi iroda útján elérhetők.

Éljen a kedvező alkalommal,
amelyet nyújt az
augusztus 31-én kezdődő

Lipcsei őszi mintavásár

Látogassa meg
egyben az

„IPA”

(Nemzetközi szörme- és vadászati kiállítás)

Felvilágosítást nyújt a
LEIPZIGERMESSTAMT, LEIPZIG
vagy íb. képviselője:

ANGERBAUER JENŐ, TIMISOARA
I., Str. General Praporgescu 3

— **Nyugdíjazott lugosi titkviselők.** A lugosi városi tanács törvény által megkövetelt feltételek elérése miatt a következő városi titkviselőket nyugdíjazta: An Miklós, Bradiceanu Kornél, Da Adrián, Ghelesian Péter, Jam Rókus, Jeta Romulus, Ignea János, Lucuta Fülöp, Molitor Mátyás és Zémann János.

— **Hetvenhárom éves öngyilkos.** A vingai csendőrség jelentette, hogy Ambrozi Demeter hetvenhárom éves gazda, kertjében egyik fára felakasztotta magát, mire tettét észrevették, már halt volt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Jelentkezett egy új „rém.”** Stettin lakosságát izgalomban tartja egy titokzatos gyilkos, aki működése hasonlít a düszeldi rémhez. A napokban Stettin hárában holtan találták Hildebrand Sarolta huszonegy éves cselédeleányt, akit egy ismeretlen tes megbecstelenített és azután meggyilkolt. Az új rém a rendőrség nyílt kártyát intézett, amelyben vallotta a gyilkosságot és újabb véres tervét jelentette be. A rendőrség lázasan, de eddig eredménytelenül nyomoz.

— **Meggyilkolták a csempészek.** Tíz nap előtt Párisból elment Lee Artur angol konzul és a rendőrség most megállapította, hogy a konzult kokaincsempészek rabolták, megölték és holttestét tengerbe dobták. Lee rendkívül agilis munkatársa volt a rendőrségnek a kokaincsempészek elleni küzdelemben, igen sok csempészrendőrre juttatott és a csempészek most azért bosszút álltak rá.

MOZI

Belvárosi Mozi:
Szombat, Vasárnap
július 19-20

Gyárvárosi Mozi:
Hétfő, kedd, július 21, 22

Erzsébetvárosi Mozi:
Csütörtök, július 24

Mehalai Mozi:
Szombat, július 26.

Örök szerelem

Megható dráma a francia háboru idejéből.

A főszerepben:
John Barrymore, Kamilla Horn, Várkonyi M.

Monopol:
Regal-Film, București.

Az előadások kezdete a Belv. és Gyárv. moziiban
6 és 9 órakor.

Vasárnap 4, 6 és 9 órakor.
Az előadás kezdete az Erzsébetvárosi Doina moziiban este fél 9 órakor.

Rádió

Szombat. (Július 19.) Budapest.

Óra 15: Gramofonzene. 12 óra: Koncertzene. 5 óra: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 6 óra: Szórakoztató zene. 8 óra: Az iglói alkok című operett előadása. 10 óra 15: A tiroli császárvadászok ekkvartettjének hangversenye, utána Magyar Imre és cigányzene-trának hangversenye. **Bécs.** 11 óra: Léderer-zenekar játéka. 1 óra: Gramofonzene. 3 óra 20: Szórakoztató zene. 7 óra 30: Kamarazene. 8 óra: Kálmán Imre est. **Berlin.** 7 óra 30: Szimfonikus hangverseny Leipzigból. 9 óra: Zeneskabaré, utána tánczene. **Belgrád.** 7 óra 30: Gramofonzene. 8 óra: Cselló- és zongorajáték. 9 óra: Rádiózenekar játéka. 10 óra: Nemzeti zenekar hangversenye. **Bukarest.** 5 óra: Szórakoztató zene. 6 óra 10: Román zene harmoniumon. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra 45: Seidmann Gabriella katedumívész nő hangversenye. 9 óra 15: Oboaszóló. 8 óra 15: Népies hangverseny Varsóból. 11 óra: Tánczene. **Langenberg.** 8 óra: Vidám est. 12 óra: Gramofonzene. **Leipzig.** 7 óra 30: Szimfonikus hangverseny. 9 óra: Kabaré-előadás. 10 óra 20: Tánczene. **Milánó.** 9 óra 25: Kamarazene, utána tánczene. **München.** 7 óra 4: Énekhangverseny. 9 óra: Szórakoztató zene. 10 óra 45: Kávéházi zene. **Prága.** 8 óra: Óra 9 óra: Tánczene. 11 óra 20: Kávéházi zene. **Róma.** 9 óra: Vegyes hangverseny. 10 óra: Tánczene. **Stuttgart.** 8 óra 30: Népi hangjáték előadása. 9 óra 30: Népi dalok. 10 óra 30: Tánczene. **Varsó.** 8 óra 15: Népszerű hangverseny. 11 óra: Tánczene.

Vasárnap. (Július 20.) Budapest. 9 óra: Kozmetika. 10 óra: Katolikus istentisztelet és prédikáció. 11 óra 15: Evangélikus istentisztelet, utána részletek Kálmán Imre operettjeiből. 2 óra: Gramofonzene. 4 óra: Magyar dalokat beszél Tóth Erzsébet. 5 óra 15: Hangverseny. 6 óra: Koncertzene. 8 óra 15: Békefi László humoros estje, utána Banda Marci és cigányzene-trának hangversenye. **Bécs.** 11 óra: Szórakoztató zene. 3 óra 20: Kamarazene. 7 óra 30: Gilbert Mella operaénekesnő hangversenye. 8 óra 30: Három egyfelvonásos vígjáték előadása, utána a Wacek-zenekar játéka. **Breslau.** 8 óra 15: Szórakoztató zene. 10 óra 20: Jazz-band. **Berlin.** 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Népszerű hangverseny, utána tánczene. **Belgrád.** 9 óra: Pravosláv istentisztelet. 10 óra 30: Gramofonzene. 12 óra 30: Nemzeti dalok. 4 óra: Cigányzene. 5 óra 30: Táncjáték. 8 óra: Kamarazene. 9 óra: Jugoszláv zene. 10 óra 15: Balalajka - zenekar hangversenye. **Bukarest.** 11 óra: Könnyű zene. 8 óra: Népies hangverseny. 8 óra: Szimfonikus hangverseny. **Frankfurt.** 7 óra 30: Szép Ernő Frühling műve kis darabjának előadása. 8 óra 15: Szórakoztató zene. 11 óra: Kávéházi zene. **Kattowitz.** 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny közéleti előadás Varsóból. 10 óra: Kávéházi zene. **Langenberg.** 8 óra: Szimfonikus hangverseny, utána szórakoztató és tánczene.

Közgazdaság

Élénk kereslet volt búzában és szénában a tegnapi tőzsdenapon

A temesvári árutőzsdén tegnap a kereslet jelentékeny méreteket öltött és ennek tudható, hogy a tavalyi buza ára 450 leire szökkent métermázsánként. A nagy kereslettel szemben a kínálat gyér volt és ennek fő oka az, hogy a vidéki termelők még mindig nem keresik fel a tőzsdét. A tőzsdenapon csak tegnap búzában és szénában volt kereslet és összesen tízenkét vagon búzát adtak el. Tegnap felszerelték már a tőzsdére a két telefont is és így az üzletek gyors lebonyolítása biztosítva van. A temesvári árutőzsdé vezetősege terjedelmes memorandumot juttatott el Bocu Szevér kormányzóhoz és a memorandumban reámutat, hogy a tőzsdé működése biztosítottnak tekinthető.

A bánági buza értékesítése. A megyei nagytanács legutóbb tartott ülésén Muth Gáspár dr. szenátor napirend előtti felszólalásában a bánági gabona és mezőgazdasági termények értékesítése kérdésében szólalt fel. Boleantu Valér dr. prefektus tegnap értekezletet hívott össze ennek a kérdésnek a megvitatására, amelyen Mihailescu János, a kormányzás földművelésügyi, Popovici Virgil, a kereskedelmi osztály vezetője, Blaskovics Ferenc prelátus, Rothbart Jakab, az árutőzsdé elnöke, Farcasanu Sándor, a mezőgazdasági kamara igazgatója, Vasiescu Misa képviselő és még számosan vettek részt. Blaskovics Ferenc indítványozta, hogy a kormány kiviteli jutalmakat rendszeresítsen, ezenkívül a Bánágban kiviteli központot állítson fel. Spiridon Miklós mérnök kifejtette, hogy a bánági buza csak akkor lehet versenyképes a Brailából eladott búzával, ha leszállítják a vasúti díjszabást és teljesen eltörlik a kiviteli illetékeket. Boleantu dr. prefektus indítványára az értekezlet elhatározta, hogy bizottságot küld ki, amely a fontos kérdés összes részleteit emlékiratba foglalja és azt minél előbb eljuttatja a kormányhoz.

Kéri a kormányzót, az árutőzsdé érdekében megfelelő propagandát fejtsen ki, hogy így a termelők tömegesebben keressék fel a tőzsdét. Kéri továbbá a minisztert, járjon közbe, hogy haladéktalanul nevezze ki az igazságügyminiszter a tőzsdé választott bíróságának elnökét, az ipari és kereskedelemügyi miniszter megbízottját az árutőzsdé választmányába. A kormányzó jelenleg Bukarestben tartózkodik és ő maga, akinek tekintélyes része van abban, hogy Temesvár tőzsdét kapott, közbenjár, hogy az árutőzsdé elnökségének kivánságait a kormány teljesítse. Az árutőzsdé titkársága, tekintettel arra, hogy tegnap csak búzában volt forgalom, hivatalos árfolyamokat nem adott ki.

A bizottság tagjai Blaskovics Ferenc, Mihailescu János, Popovici Virgil, Andras György, Cicurel Illés mezőgazda, a Cuvantul Satelor című lap főszerkesztője lettek. Az emlékiratot jövő keddig készítik és azt Bocu Szevér kormányzónak nyújtják át.

Védekezés egérkárok ellen. A mezőgazda részére a leghatásosabb védekezés a foszforos pasztilla, amelyet Bizek Géza dr. zombolyai gyógyszerész szállít. Grabacon a cukorrépánál, Kiskomlóson a szőlőnél, Zombolyán a lóherénél használták kiváló eredménnyel. Gyorsan és eredményesen hat. A foszforos pasztilla szállítása garancia mellett történik. Kiválóságát köszönő levelek százaik igazolják.

A budapesti tőzsdé jegyzései. (Július 18.) Leszámitolóbank 97.8, Kereskedelmi Bank 106, Angol-Magyar Bank 75, Magyar Hitel 68.2, Pesti Hazai 178.5, Drasche 120, Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 101, Rima 70.4, Salgó 39.6, Általános Kőszén 160.5, Beocsini 175, Nasici 129, Spodium —, Szikra —, Ganz-Danubius 94, Magyar cukor 98.3, Délcukor 102, Lipták —, Egis 9.5, Nóva 27.2, Temesvári Szesz —, Temesvári Sör —.

Sport

Őszig helyreáll a barátság Románia és Magyarország között

Temesvár és a Bánág sportköreiből nagy feltűnést váltott ki a budapesti Sporthírlap cikke, amelyben — amint azt közöltük — azt írják, hogy Ormay Ottó temesvári sporthírlapíró Lázár Kornél dr. pénzügyigazgató megbízásából tárgyalt volna Magyarországon játékosokkal, akiket a Ripensia néven alakult első temesvári professzionista klub részére akart lekötöni. Lázár Kornél dr. a cikkel kapcsolatban a következő kijelentéseket tette:

— A legnagyobb meglepetéssel és egyben felháborodással olvastam a Sporthírlap tudósítását. Kijelenthetem, hogy sportmentalitással

teljesen ellentétben áll, amivel vádolnak. Én Ormay Ottóval május tizedike óta, amikor az olasz-magyar mérkőzést néztük végig Budapesten, nem beszéltem. Ormaynak sem tőlem, sem a Ripensiatól esetleges tárgyalásokra megbízatása nem volt. Egészen fantasztikusok a beállítások, mintha Károly király egyenes kivánságára alakulna meg a proficsapat. A Sporthírlap cikke azonban újabb ambícióit öntött belém és most nyíltan kijelenthetem, hogy igenis hazahozzuk az összes erdélyi játékosokat. A magyar játékosokra nincs szükségünk. Magyarország jogállam és azokat a futballistákat, akik vissza akarnak tér-

ni, ki is adja.

Lázár Kornél dr. pénzügyigazgató, aki jelenleg a romániai sportélet irányítója, elmondotta még, hogy Temesvárott időzött Zsarnoczay János dr., a magyar sport vezetőembere és vele tárgyalásokat folytatott a román-magyar sportbéke helyreállításáról. Ezek a tárgyalások kedvező mederben haladnak előre és ősszel ismét a legszívélyesebb lesz a két szomszéd-állam sportéletje.

A Montevideóban lezajló labdarúgó világbajnokságok most már a befejezés előtt állnak. A négyes csoportokra osztott csapatok közül többen már összes mérkőzésüket lejátszották és a döntő előtt állnak. A torna során legutóbb Jugoszlávia Bolíviával került szembe és a jugoszlávok 4:0 arányban győzve a döntőbe kerültek. Jugoszlávia szép játéka meglepetést keltett és valószínű, hogy ez lesz az egyetlen európai csapat, mely a döntőbe kerül. A másik döntőbe került együttes az USA válogatottja, amely Paraguay 3:0 arányban Intézte el. Románia, csapata miután első mérkőzését megnyerte, Urugayyal játszik csoportdöntőt. A Steiner II. nélkül kiálló román válogatottnak azonban nem lehet sok esélye a kétszeres világbajnokkal szemben.

A vasárnapi temesvári sportprogram kiemelkedő eseménye a Kinizsi jubiláris ünnepe lesz, mely részben a Banatul-pályán zajlik le. A Banatul-pályán a jubiláris ünnepséggel kapcsolatban délután kerékpárverseny lesz, míg este a Kinizsi és a TAC birkozó gárdája versenyez, ezt a TTE tornagyakorlati és vívóversenye, majd Kolozsvár és Temesvár válogatott ökölvívóinak versenye követi. Az Electrica saját pályáján az aradi Banatul csapatát látja vendégül. A mérkőzés délután hat órakor kezdődik.

Érdekes mérkőzések színhelye lesz a TMTE-pálya is, ahol vasárnap két mérkőzést bonyolítanak le. Négy órakor a Banatul a Gyapjuiparral, míg hat órakor a TAC a Hajdukkal találkozik. A Kadima csapata Nagyváradra rándul, ahol a zászlóját szentelő Makkabeával játszik. A TMTE Aradon vendégszerepel, ahol az ottani testvéregyesülettel, az AMTE-vel méri össze erejét.

A temesvári másodosztályú válogatott csapat Lugoson játszik vasárnap az LMTE csapatával. A Lugoson nagy népszerűségnek örvendő munkáscsapat a katonajátékosaival megerősödve veszi fel a küzdelmet az újonnan felavatott saját pályáján.

Butor

háló, ebédlők, uriszobák stb. butorok olcsón és kedvező részletfizetések mellett kaphatók

Kutty Rezső butorgyáros
Temesvár III., Dózsa-utca 4

Hotel SAVOY

szálloda
BUDAPEST VIII.,
József-körút 16. sz.
Központi fűtés, melegvíz minden szobában.
Szobaárak egy ágyas
TELEFON: P. 480-tól, kétágyas
József 320-52 P. 980-tól.

Apróhirdetések

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE.

Éveken át nagy anyagi áldozatok árán azt a kedvezmény nyújtottuk előfizetőinknek, hogy minden havi előfizetés után díjmentesen közölhetek egy-egy tíz szög terjedő apróhirdetést. A gazdasági viszonyok és a közügyek, a közjótékonyág érdekében hozott állandóan növekedő kiadásaink arra kényszerítettek, hogy az ingyenes hirdetések rendszerét augusztus hó elsejével megszüntessük. Kizárólag előfizetőinknek továbbra is azt a kedvezményt nyújtjuk, hogy ugyanazon apróhirdetés másodszori folytatólagos közlésénél huszonöt, harmadszori közlésénél ötven, negyedszori közlésénél hetvenöt százalék engedményt adunk, ötödször pedig díjmentesen közöljük.

Mindazoknak, akik állást keresnek, vagy akik elfoglalható állást hirdetnek, apróhirdetését ötven százalékos kedvezményrel közöljük. Tesszük ezt, hogy a nagy munkanélküliség közepette az állásközvetítést olcsóbbá tegyünk. Az ilyen állásközvetítő hirdetés ára tíz szög tizenöt le.

Egy szó ára a többi apróhirdetésnél három le, vastagabb betűvel öt le, legkisebb apróhirdetés harminc le.

Az este hat óráig behozott apróhirdetések másnap reggel már megjelennek, az este hat óra után beküldött apróhirdetések másnap reggel csak husz százalék féllárral jelenhetnek meg, vagyis ebben az esetben a legolcsóbb apróhirdetés ára harminchat le.

A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő, mert a számlakiírás és pénzbeszedő elküldése költséggel jár.

Alkalmazás

Szorgalmas

jól főző minden, éves bizonyítványokkal rendelkező, azonnalra vagy aug. 1-ére kerestetik. Cim IV., Bonház-utca 12, trafik. (2218)

Tanulóleány

siürgösen felvétetik. Női kalapszalom. Belváros, Erőd-utca 1. (2221)

Kerések

augusztus elsejére egy almolnárt. Belinji vámmalom. Czittler malomtulajdonos. (2222)

Gyermektelen házaspár

házmesternek kerestetik augusztus 1-ére. Cim: Szent György-tér 4. (2214)

Állást keres

Házmesteri állást

keres gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban. (2217)

Intelligens

fiatalasszony keres alkalmazást mint szobalány, gyermekasszony, esetleg mint házvezetőnő 1-2 személyhez. Ajánlatok „Jó bánásmód” jelige alatt e lap kiadói hivatalába kéretnek. (2223)

Házvezetőnői

állást keres fiatal intelligens nő. Vidékre is megy. Bővebbet: Városház-utca 14, házmesternél. (2224)

Földrengés

Irta: KUBAN ENDRE

A Déli Hírlap eredeti regénye

Kisasszonyka

Az alföldi városban az emberek, de ezek közül is elsősorban az asszonyok, összecsapták a kezüket csudálkozásukban, amikor meghaltak, hogy Körtés Mari feleségül megy az özvegy tanítóhoz, Kovács Mihályhoz. Nem azért csudálkoztak, mintha Kovács Mihály valami öreg ember lett volna már, nem volt az, a három ikszet is alig haladta meg, aztán meg Körtés Mari is özvegy-asszony volt már és négy esztendővel fiatalabb a tanítónál. Egész más miatt volt a csudálkozás olyan nagy, hogy annak a tenyerek összeverésében kellett megnyilvánulnia.

— Hová tette az a Mari az eszét, — mondogatták, — hiszen a tanítónak három gyereke van!

Ezek a csudálkozó mondogatások eljutottak a Mari füléhez is. Először vállat vont, aztán megfelelt a hirhozónak:

— Hát aztán? Ha a Miska a házasságba három gyereket hoz, majd ad az Isten három év alatt nekem is hármat, aztán kvittek leszünk!

— Mit kezdesz annyi gyerekkel, te Mari? — kérdezte Luca ángyi.

— Mit-e? Tanítónak nevelem valamennyit. Szüksége van a nemzetnek sok tanítóra, hogy okoskodjék és hogy lépést tudjon tartani a többi népekkel.

Az atyafiság lemondott róla, hogy Körtés Marit jobb belátásra bírja. A kezükkel legyintettek csak, amikor róla volt szó és ez azt jelentette, hogy hagyni kell, hadd fusson a maga útján, olyan akaratos, hogy falra hányt borsó annál minden kimondott szó.

Körtés Mari Kovács Mihály tanító felesége lett. A házasságkötést csendben, az iskolai vizsga után tartották meg. A mézes heteket, a két hónapi nyári vakációt, odakint töltötték a szőlőben, ahol a kis présházban laktak. Náfődeles gunyhó volt ez, de olyan jól érezték magukat benne, mintha palota lett volna. Aztán meg jól esett napközben egy kicsit elbibilődni a szőlőtőkékkel, permetezni azokat, megtisztítani a venyigéket a fergektől, mulatság volt a gyümölcsfák gondozása, nyesegetése. Hőséges nyári délutánokon ott szundikáltak a gunyhó hüvös belsejében. A berendezése ágy, asztal, néhány szék és fali fogas volt. Tűzhelynek nem jutott hely. Nem is kellett az odabe, mert az ebédet-vacsorát ősi szokás szerint a gunyhó előtt főzték meg háromlábú vasállványra állított bográcsban, amely alatt vigan ropogott a száraz venyige meggyújtott nyalábjá.

Volt ám a gunyhó fehérre meszelt falának ékessége is. Néhány rajz volt rajta kiszégezve. Ezeket a rajzokat tanítóképzés korában még Kovács Mihály rajzolta és színezte ki kék, piros meg zöld ceruzával. Az anyja diszította föl velük a gunyhót és azóta is minden meszelésnél vigyáztak, hogy a rajzoknak baja ne legyen.

Második házasságának mézes hetei alatt Kovács Mihály gyakran elnézegette ezeket a rajzokat, amelyek eszébe juttatták fiatal diákveit. So-

kat beszélt arról az időről a feleségének. A szót rendesen a tanító vitte és az asszonyka figyelemmel hallgatta.

Mikor aztán elkövetkezett az ideje annak, hogy visszatérjenek a városba, mert közeledett szeptember, amikor újból kezdődik a tanítók robotja, akkor Mari is mondott valamit az urának. Amit azonban mondott, az nem a multra vonatkozott, hanem a jövőre.

— Miska...

Csak a megszólítás volt hangos, a többi utána úgy sugta el férjének Mari.

Bizony úgy volt, hogy mire behurcolkodtak a városba, a tanító felesége már a szive alatt hordozta három beígért gyermeke közül az elsőt. És az idők során teljesen beváltotta szavát, mert Kovács tanítónak az első asszonytól való három fia mellé a harmadik év végéig három lányt hozott a házasságba.

A hat gyermekről, akik között Mari sohasem tett különbséget, hogy melyik a mostoha és melyik az édes, eleve el volt határozva, hogy tanítói pályára mennek. Multak az évek és a gyerekek egymásután kerültek az iskolába. Elkövetkezett a nap, amikor az első fiú megkapta tanítói oklevelét. A rákövetkező évben a második Kovács-fiu is tanító lett.

A harmadik fiú a preparandia utolsó osztályát járta, amikor Kovács Mihály tanító tüdőgyulladásban meghalt.

A gyerekek további nevelése és taníttatása az özvegyre szakadt egyedül. Mivel ez a kicsiny nyugdíjból nem futotta, a szőlőre és a házra egyik kölcsön a másik után került. Végül teljesen meg kellett ezektől válni. Mire aztán a vételár utolsó maradéka is elfogyott, szerencsére a legkisebbik lány is éppen akkor tette le a képesítőt.

Három bátyja és két néje már el volt helyezkedve. Klárikának sem kellett sokáig várnia kinevezésére. Özvegy édesanyjának, akire most már az a sors várt, hogy mint a szedett fa, kopáron és magánosan maradjon, nem kellett sokáig kilincselni, hogy legkisebbik gyermeke számára is kijárja a kinevezést. Amikor Klárika bevégezte a tanulást, akkor már a nagy háboru harmadik éve is vége felé közeledett. Az iskolákban már csak tanítónők és öreg tanítók tanítottak, a fiatal tanítók a nádpálca helyett, amellyel az osztályban a térképet és a fali ábrákat mutogatták, puskát és kardot forgattak a kezükben a különböző hadszíntereken.

A fák levelei már sárgulni kezdtek és a fecskék is gyülekeztek a toronytetőn, hogy téli szállásra melegebb tájakra induljanak, amikor Klárika elindult a kicsi faluba, amelyben iskolája volt.

Harmadfél órai távolságra onnan, egy másik községben volt a vasuti állomás, ahol a vonatról leszállott. Egyedüli érkező utas volt és alig cihelődött le podgyászával, egy utikosárral és egy nagy skatulyával, a vicinális máris fűtyült és tovább gördült.

Kovács Klári egyedül és talancul állott. Úgy gondolta, majd megkérdi az állomásfőnököt, hogy juthat tovább. Mire az állomásfőnök, körülnézett, az állomásfőnök, tulajdonképpen csak egyszerű ter volt, már messze ballagott nekem túl a kukoricaföld felé, folytatnia kellett a vonat miatt a hagyott tengeritörést. Klári fogta egyik kezébe a kosarat, a másikat a dobozt és kikászálódott az állomás elé. Úgy gondolta, bemelegít a községbe és onnan majd csak valahogy a falujába.

Adás-vétel

Egy bécsi zongora és egy kerékpár olcsón eladó. Győr város, Tej-u. 1. (2219)

Fehér lószőr-matrac, kottaállvány, lámpák és 4 drb. rugóplüssfotel olcsón eladó. Hiteles II. em., ajtó 4. (2220)

Keményfa hálószoba bútor olcsón eladó. Cim: Gyárvas Távirda-utca 28. (2221)

Eladó jókarban levő gyermekágy. Mennyi Vársor 10, Boszák. (2222)

Gyermekkosci jókarban levő olcsón eladó. Kolozs Pacsirta-utca 16. (2223)

Tűzifa vagon tételben és detailban eladó. Vogel András fakereskedő, III. ker. Hatlyu-utca 24. Telefon 23-02. (2224)

Eladó ház udvarban, kétszobás komplett lakással, kerttel, — bankkölcsönnel rendelkezve. — Ujszabadfalú XVII. ker. 10. sz. Bonyhádi fűszeressel szobában. (2225)

Uj gyermek-bicikli eladó. III., Posta-u. 14. Érdeklődni 9-től 3-ig. (2226)

Sínhajtóka Seifelt-féle eladó. Holló-u. 51, ajtó. (2227)

Tennisz-rakettek és labdák Slazenger, Hammer, Mass 1950 legolcsóbban Káldor-nál Szent György-tér

Motorkerékpár F. N. 350 C. Cm, jó állapotban eladó. Dancsó. Bem-utca 24. (2228)

Lakás

Udvari lakás két szoba, konyha, mellékhelyiség, kácsi, kályha, szék, azonnal kiadó. III. ker. Kaszás-sor 4. (2229)

Kiadó két szobás, fürdőszobás lakás a 1-ére. Erzsébetváros, Teleki-utca 22. (2230)

S O H A
nem lesz
jobb alkalma modern olcsó butorvásárlásra, mint most. Ajánljuk tekintse meg a józsefvárosi legnagyobb

butorraktár
anyagát, Rózsa-u. 3. sz. a., a 2. sz. villamos végállomásánál.

Legnagyobb választék!
Garancia mellett
részletfizetéssel!
Hehn József és Fia
butorgyára